ATESTATUL DE INFRACTOR

— Skulking Permit (1954) —

de Robert Sheckley

Traducerea: Mihaela şi Cristian Ionescu

Tom *Pescarul* nu bănuia că se află în pragul unei cariere criminale. Era dimineaţă. Marele soare roşu abia se ridicase deasupra orizontului, urmat de micul său tovarăş galben. Sătucul minuscul, bine delimitat, strălucea în lumina celor doi sori de miez de vară, ca o unică pată albă pe întinderea înverzită a planetei.

În mica sa vilă, Tom tocmai se trezise. Era un tânăr înalt, bronzat, cu ochi migdalaţi ca ai tatălui său şi cu o înclinaţie, moştenită de la mama sa, de a evita orice efort. Nu avea de ce se grăbi: nici vorbă de pescuit înaintea ploilor de toamnă şi deci, ca *Pescar*, până atunci nu-i rămânea decât să hoinărească şi să-şi pregătească undiţele.

— Acoperişul trebuie să fie roşu! Aşa este normal! - îl auzi strigând afară pe Billy *Zugravul.*

— Bisericile n-au niciodată acoperişul roşu - răspunse Ed *Ţesătorul*, strigând la rândul său.

Tom se încruntă. Nefiind direct interesat, uitase cu totul schimbările survenite în sat în cursul ultimelor două săptămâni. Îşi trase pantalonii şi o luă agale către piaţa satului.

Primul lucru care-i sări în ochi fu o imensă pancartă purtând inscripţia „**STRĂINII NU SUNT ADMIŞI ÎN LIMITELE ORAŞULUI**”. Ori, pe întreaga planetă New-Delavare nu exista nici picior de străin. Planeta era acoperită de o imensă pădure înconjurând micul sat, unica aşezare omenească. Pancarta nu era decât un slogan politic.

Piaţa însăşi era mărginită acum de o biserică, de o închisoare şi de un birou de poştă, trei edificii construite în cursul acestor două săptămâni de activitate frenetică. Nimeni nu ştia la ce-s bune aceste clădiri - satul nu le simţise lipsa în cursul ultimelor două secole, însă acum, construcţia devenise o necesitate.

Ed *Ţesătorul* se proţăpise în faţa noii biserici, privind chiorîş în sus. Billy *Zugravul* era cocoţat, într-un echilibru extrem de instabil, pe acoperişul înclinat al edificiului şi indignarea îi zbârlise mustaţa blondă.

— Ce dracu’ - bombănea Ed - nu-ţi repet decât ce am citit săptămâna trecută. Acoperiş alb - da. Roşu, niciodată.

— Confunzi cu altceva, răspunse Billy. Nu-i aşa, Tom?

Tom ridică din umeri. N-avea nici o părere. Chiar în acea

clipă apăru alergând *Primarul,* transpirat, cu cămaşa fluturând pe pântecul proeminent.

— Dă-te jos! strigă el la Billy. Am verificat. Este vorba de grădiniţă. Aia are acoperişul roşu, nu biserica.

Billy luă un aer şifonat. Ca toţi *zugravii,* era în permanenţă arţăgos. Însă de când *Primarul* îl numise *Şerif* al poliţiei săptămâna trecută, devenise de-a dreptul imposibil.

— Dar n-avem *Grădiniţă* - mârâi Billy, pe la jumătatea scării.

— Ei bine, va trebui să construim una - răspunse *Primarul.* Imediat.

Aruncă o privire către cer. Involuntar, ceilalţi îl imitară. Dar nu se zărea încă nimic.

— Unde sunt băieţii *Dulgherului? -* întrebă *Primarul.* Hei, Sid, Sem, pe unde sunteţi?

Capul lui Sid *Dulgherul* apăru din mulţime. Se sprijinea încă în cârje, consecinţă a unei căzături de luna trecută, când, căţărat într-un copac, cotrobăia după ouă de Fhresde; la căţăratul în copaci, *dulgherii* nu fac nici doi bani.

— Ceilalţi sunt la taverna lui Ed *Berarul -* zise Sid.

— Sigur, unde puteau fi, dacă nu acolo? chiţăi din mulţime Mary a *Marinarului.*

— Ei, atunci du-te de-i caută - spuse *Primarul.* Trebuie să ne construiască o *Grădiniţă,* şi încă repede. Spune-le s-o clădească lângă închisoare. (Se întoarse către Billy *Zugravul,* care coborîse de pe scară). Billy, vei zugrăvi grădiniţa asta într-un roşu frumos şi strălucitor pe dinăuntru şi pe dinafară. E foarte important.

— Când o să capăt insigna de *sheriff*? - întrebă Billy. Am citit că *sherifii* poartă întotdeauna insignă.

— Fă-ţi tu singur una - îi răspunse *primarul,* ştergându-şi faţa cu poalele cămăşii. Ce căldură. Inspectorul ăsta ar fi putut veni şi el iarna. Tom! Tom *Pescarul*! Am de gând să-ţi încredinţez o misiune importantă. Vino cu mine să-ţi explic despre ce este vorba.

Îl luă pe după umeri pe Tom şi, apucând-o pe unica stradă pavată a satului, se îndreptară spre vila *primarului,* dincolo de bazarul pustiu. În trecut, uliţa era de pământ bătătorit. Dar trecutul murise cu două săptămâni în urmă şi acum drumul era acoperit cu bolovani cioplinţi. Mersul cu picioarele goale devenise

atât de penibil, încât sătenii nu se mai deplasau decât luând-o prin grădini, peste pârleazuri.

Primarul, în ceea ce îl privea, din principiu îşi impusese să meargă pe pavaj.

— Ascultă, *Primarule* - protestă Tom. În momentul de faţă sunt în vacanţă...

— În momentul de faţă nu poate fi vorba de vreo vacanţă! Azi-mâine ne putem trezi cu el.

Îl invită pe Tom la vilă şi se aşeză într-un fotoliu imens, pe care-l împinsese cât se poate de aproape de postul de radio interstelar.

— Tom - i se adresă pe şleau *Primarul -* nu ţi-ar plăcea să devii *Criminal*?

— Nu ştiu - răspunse Tom. Ce-i ăia un *Criminal?*

Jenat, *Primarul* se foi în fotoliul său, apoi îşi puse o mână pe radio, gest care îi conferea autoritate.

— Iată - spuse el şi începu să-i explice pe îndelete.

Tom asculta şi, cu cât afla mai multe, cu atât mai puţin îi plăceau. Toate necazurile veneau de la radioul ăsta interstelar. De ce naiba nu-l făcuseră ţăndări?

Nimeni nu-şi închipuise că mai funcţiona. Pe el se stratificase praful biroului, primar după primar, timp de generaţii. Era ultima legătură cu Pământul matern. Cu doua sute de ani mai devreme, Pământul comunica cu New-Delawere, cu Ford IV, cu Alpha Centauri, cu Nueve España şi celelalte colonii care constituiau Uniunea Democraţiilor Pământene. Apoi orice legătură încetase.

Se pare că pe Pământ avusese loc un război.

New-Delaware, cu unicul său sat, era o planetă mult prea mică şi îndepărtată pentru a lua parte. Strămoşii actualilor locuitori se mărginiseră să aştepte veşti, însă acestea nu le mai parveniseră. Apoi o molimă se abătuse asupra satului şi-i decimase aproape trei sferturi din populaţie.

Încetul cu încetul, satul îşi cicatrizase rănile. Sătenii adoptaseră un mod de viaţă pastoral şi uitaseră de Pământ.

Astfel se scurseseră două sute de ani.

Şi iată că, deodată, cu două săptămâni mai devreme, vechiul radio, pârâind, revenise la viaţă. Timp de ore întregi, nu emisese decât paraziţi şi pocnete, întreaga suflare a satului fiind

adunată în jurul vilei primarului.

În cele din urmă, se putură distinge şi cuvinte:

— „...mă auziţi, New-Delaware? Alo, mă auziţi?”

— Da, da, vă auzim - răspunsese *primarul.*

— Colonia mai există?

— Desigur - exclamase cu mândrie *primarul.*

Vocea devenise seacă şi oficială: “Am reluat contactele cu coloniile exterioare, o vreme întreruptă datorită situaţiei tulburi de pe aici. Dar acum totul s-a terminat, cu excepţia unei ultime operaţiuni de curăţire. Voi, cei de pe New-Delaware, sunteţi în continuare o colonie a Pământului Imperial şi rămâneţi supuşi legilor lui. Vă recunoaşteţi acest statut?”.

Primarul ezitase. În toate cărţile se vorbea despre Pământ ca despre o Uniune a Democraţiilor.

Eh! la urma urmei, în două secole, o schimbare de nume nu este ceva neobişnuit.

— Rămânem ca întotdeauna loiali Pământului - răspunse *primarul* plin de demnitate.

— Perfect. Ne scutiţi osteneala de a mai trimite un corp expediţionar. Un Inspector rezident va sosi la voi pentru a se convinge că vă conformaţi întru totul practicilor, instituţiilor şi tradiţiilor Pământului.

— Ceeee? - exclamase primarul cu o voce neliniştită.

Vocea uscată căpătase accente ascuţite:

— Natural, vă daţi seama că în Univers nu este loc decât pentru o singură specie inteligentă - Omul. Toate celelalte trebuie suprimate, desfiinţate, anihilate. Noi nu putem tolera ca tot soiul de creaturi străine să ne dea târcoale cu perfidie. Sunt sigur că mă înţelegeţi, Generale.

— Eu nu sunt General. Sunt *Primar.*

— Dar dv, guvernaţi, dată am înţeles biae?

— Da, dar...

— Deci sunteţi General. Lăsaţi-mă să continui. În această galaxie nu există loc pentru creaturi străine. Nici măcar un colţişor. Tot aşa cum nu există loc pentru culturile umane deviaţioniste, prin definiţie străine. Este imposibil şă administrezi un imperiu în care fiecare face ce-i place. Trebuie făcută ordine, cu orice preţ!

Primarul, uitându-se ţintă la radio, abia dacă mai reuşea să răsufle.

— Asiguraţi-vă că spaţiul pe care-l guvernaţi a rămas tot o colonie pământeană şi că nu există pe la voi abateri radicale de la normă, cum ar fi liberul arbitru, libertatea de întrunire şi altele care figurează pe lista interdicţiilor. Asemenea practici ne sunt străine şi noi ne purtăm fără mânuşi cu străinii. Faceţi-vă ordine în colonie Generale! Inspectorul va fi la dv. în vreo cinci-sprezece zile. Gata!

Locuitorii satului organizaseră imediat o adunare, în scopul găsirii modului cel mai potrivit de conformare la instrucţiunile primite de pe Pământ. Singura soluţie posibilă era modelarea în grabă, după criteriile pământene, aşa cum erau definite în vechile lor cărţi.

— Bine, dar asta au-mi explică - obiectă Tom - motivul pentru care ne trebuie şi un *Criminal.*

— Este un element important al societăţii pământene - îi explică Primarul. Toate cărţile sunt dc acord asupra acestui punct. *Criminalul* are aceeaşi importanţă ca *poştaşul,* de exemplu, sau *şeriful.* Spre deosebire de ei, *Criminalul* este însă angajat în acţiuni *antisociale.* El acţionează împotriva societăţii, Tom. Dacă nu ar exista oameni care să acţioneze împotriva societăţii, cum ai vrea să existe cei care acţionează în folosul acesteia? Nimeni n-ar mai avea nimic de făcut.

Tom clătină din cap.

— Tot n-am priceput.

— Hai, fii înţelegător, Tom! Trebuie să avem chestii pământene, ca de exemplu străzi pavate. Toate cărţile vorbesc despre asta. Şi biserici şi închisori. Iar toate cărţile pomenesc de *Crime.*

— Nu văd legătura - spuse Tom.

— Pune-te în locul meu - răsună rugător glasul *Primarului.* Vine Inspectorul acela şi-l întâlneşte pe Billy *Zugravul, şeriful* nostru. Îi cere să-i arate *închisoarea.* Şi p-ormă întreabă: “N-aveţi *puşcăriaşi*?” şi eu îi răspund: ”Bine înţeles că n-avem, pentru că aici *crime* nu există”. “N-aveţi *crime*?” - se miră el. „Dar Crima a existat întotdeauna pe coloniile pământene. O ştiţi doar foarte bine”. Şi după aia o să ne ia la întrebări: “Pentru ce aveţi o închisoare? Pentru ce aţi numit un *şerif?”.*

Primarul îşi trase răsuflarea.

— Înţelegi tu? Totul se năruieşte. O să-şi dea numaidecât seama că nu suntem ca oamenii de pe Pământ. Că am încercat

să-l păcălim. Că suntem nişte creaturi străine.

— Hmm - tuşi încurcat Tom, impresionat totuşi.

— În timp ce, dacă tu accepţi - continuă *primarul* - aş putea spune: “Desigur, *crima* există la noi, ca şi pe Pământ. Avem un *Hoţ* care este şi *ucigaş.* Nenorocitul a primit o proastă educaţie şi nu s-a putut adapta. *Şeriful* nostru dispune de *dovezi* împotriva lui şi sperăm să-l arestăm în 24 de ore. Îl vom băga la *închisoare* şi, după aceea, o să-l *reabilităm.*

— Ce înseamnă aia, că o să mă *reabilitaţi?* întrebă Tom.

— Nu ştiu nici eu prea bine acum. Dar îmi voi face grji, când o veni vremea. Pentru moment, înţelegi până la ce punct este *Crima* necesară?

— Înţeleg. Dar de ce tocmai eu?

— Pentru că nu mai am pe nimeni altcineva. Şi, în plus, tu ai ochii mijiţi. Criminali: au întotdeauna ochii mijiţi.

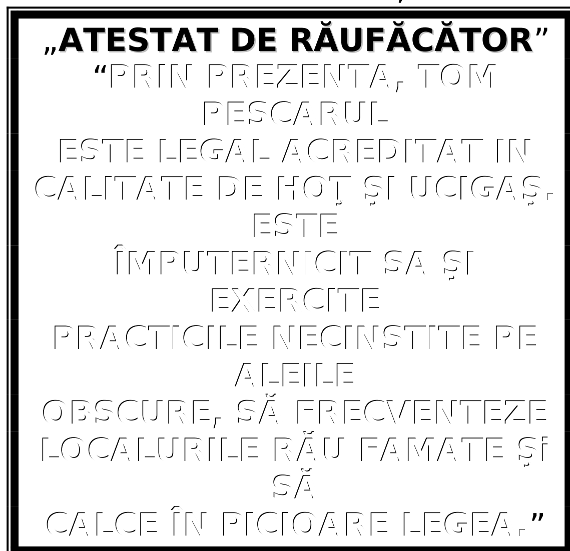
— Ei, nu sunt chiar atât de mijiţi! - protestă Tom. Ed *Ţesătorul* îi are chiar mai mijiţi!

— Te rog, Tom - spuse primarul. Fiecare trebuie să ne jucăm rolul. Tu vrei să ajuţi comunitatea, nu-i aşa?

— Fără îndoială - răspunse Tom pe un ton plictisit.

— Perfect. Atunci, tu vei fi *Criminalul* nostru. Uite, asta o să-ţi legalizeze poziţia.

Şi îi întinse lui Tom un document, astfel întocmit:

„ATESTAT DE RĂUFĂCĂTOR”

“PRIN PREZENTA, TOM PESCARUL
ESTE LEGAL ACREDITAT IN
CALITATE DE HOŢ ŞI UCIGAŞ. ESTE
ÎMPUTERNICIT SA ŞI EXERCITE
PRACTICILE NECINSTITE PE ALEILE
OBSCURE, SĂ FRECVENTEZE
LOCALURILE RĂU FAMATE ŞI SĂ
CALCE ÎN PICIOARE LEGEA.”

Tom citi de două ori documentul, apoi întrebă:

— Ce lege? Care lege?

— Am să-ţi explic pe măsură ce am s-o fabric. Toate coloniile terestre au Legi.

— Va trebui să *Furi.* Şi să *Omori.* Asta n-ar trebui să-ţi pună probleme.

Primarul se apropie de raftul său de cărţi şi luă câteva vechituri de cărţi intitulate: „Criminalul şi mediul său social”, „Psihologia asasinului”, şi „Studiu asupra motivaţiilor în delictele de furt”.

— Aceste cărţi te vor lămuri asupra tuturor aspectelor dorite. *Fură* cât poţi. Totodată, cred că un singur *omor* ar fi suficient. Nu există nici un motiv ca să comiţi mai multe.

— Bine - Tom dădu din cap. Cred că să mă descurc.

Luă cărţile şt se îndreptă spre vila sa.

Era foarte cald şi toată discuţia aceea despre *Crima* îl obosise, stârnindu-i însă, în acelaşi timp, curiozitatea. Se întinse pe pat şi începu să frunzărească cărţile.

Cineva bătu la uşă.

— Intră! - strigă Tom, frecându-se leneş la ochi.

Intră Marv, cel mai în vârstă şi mai înalt dintre roşcovanii băieţi ai *Tâmplarului,* urmat de bătrânul Jed *Ţăranul.* Cărau împreună o sacoşă.

— Tom, tu eşti *Criminalul* satului? - întrebă Marv.

— Aşa se pare.

— Atunci, astea-s pentru tine.

Puseră sacoşa pe podea şi scoaseră o secure, două cuţite, o ţepuşă şi o măciucă.

— Ce-s drăciile astea? - întrebă Tom ridicându-sc brusc în capul oaselor.

— *Arme,* fireşte că *arme* - zise Jed *Ţăranul* cu harţag. Fără *arme* nu poţi fi un *Criminal.*

Tom se scărpină în cap, cu un aer încurcat.

— Mai să fie!

— Ai face bine să te mai gândeşti şi singur - urmă Jed. Doar nu-ţi închipui c-o să le facem noi pe toate în locul tău.

Marv *Tâmplarul* îi făcu cu ochiul lui Tom:

— Jed mârâie pentru că Primarul l-a numit *Poştaş.*

— Eu unul, o să-mi fac treaba - mormăi Jed. Nu-mi place însă că tot eu trebuie să scriu şi *scrisorile*.

— Asta nu trebuie să fie prea dificil - surâse Marv. Doar aşa fac şi *Poştaşii* de pe Pământ, unde este mult mai multă lume decât aici. Baftă, Tom!

Cei doi plecară.

Tom se aplecă şi cercetă *armele.* Ştia ce sunt: vechile cărţi erau pline de ele. Dar nimeni pe New-Delaware nu se slujise vreodată de o armă. Singurele animale de pe planetă erau mici, acoperite cu un fel de blană şi ierbivore convinse. Cât despre folosirea unei arme împotriva unui vecin - la ce bun?

Apucă unul dintre cuţite. Era rece. Îi atinse vârful. Era ascuţit.

Tom începu să se plimbe în lung şi în lat, aruncând câte o privire armelor. Încerca o stranie senzaţie de apăsare în golul stomacului. Îşi zise că poate se cam grăbise acceptând aceasta muncă. Totuşi, pentru moment, nu avea motiv să-şi facă griji. Trebuia, mai întâi, să citească ciirţile. Şi poate va reuşi până la urmă să-şi formeze o părere despre toata chestia asta.

Citi timp de mai multe ore, neîntrerupându-se decât ca să îmbuce o gustare frugală. Cărţile erau relativ uşor de înţeles, diversele metode criminale erau explicate pe larg, deseori cu ajutorul diagramelor şi ilustraţiilor.

Dar, pe ansamblu, toate n-aveau nici un sens. Care este scopul *Crimei* ? Cui îi foloseşte? Ce avantaje pot trage oamenii de pe urma ei?

Cărţile nu o explicau. Le frunzări, privind fotografiile reprezentând feţe de criminali. Aceştia aveau un aer foarte serios, preocupat, părând pe deplin convinşi de semnificaţia rolului lor în sânul societăţii.

Tom ar fi fost fericit să poată descoperi vreo semnificaţie. Astfel, în mod sigur, sarcina lui ar fi devenit mult mai uşor de îndeplinit.

— Tom? - răsună vocea primarului, strigându-l de afară.

— Sunt acasă. *Primarule* - răspunse Tom.

Uşa se deschise şi primarul aruncă o privire înăuntru. În spatele lui se aflau Jane *Ţăranca,* Mary a *Marinarului* şi Alice *Bucătăreasa.*

— Ei, Tom? - întrebă Primarul.

— Ei, ce?

— Ce-ai zice dacă te-ai apuca de treabă?

Tom se strâmbă fără voie.

— Am început deja - spuse el. Tocmai citeam cărţile astea şi încercam să înţeleg.

Tom se întrerupse, stânjenit, sub privirea celor trei doamne în vârstă care-l fixau dojenitor.

— Sigur, îţi pierzi timpul citind - zise Alice *Bucătăreasa.*

— Toată lumea este deja la muncă - adăugă Jane *Ţăranca.*

— Ce mare scofală este să *furi* ? - îl sfidă Mary a *Marinarului.*

— Aşa este - zise şi *primarul.* Inspectorul ăla poate pica dintr-o zi într-alta şi noi nu avem nici măcar o singură *Crimă* să-i arătăm.

— Bine, bine - făcu a lehamite Tom.

Îşi strecură în centură un cuţit şi măciuca, îşi îndesă sacoşa în buzunar - pentru a-şi transporta *Prada* - şi ieşi majestuos din casă.

Dar unde să se ducă; era în mijlocul după-amiezii. Piaţa, locul cel mai nimerit pentru un furt, era pustie până seara. Pe de altă parte, nu voia să comită un furt ziua în amiaza mare. Aşa ceva nu i se părea a fi o treabă de profesionist.

Îşi despături **ATESTATUL DE RĂUFĂCĂTOR** şi reciti... „ESTE ÎMPUTERNICIT... SĂ FRECVENTEZE LOCALURILE RĂU FAMATE...”

În regulă! Se va duce să frecventeze un local *Rău Famat.* Acolo, va putea să-şi urzească planurile şi să intre în pielea personajului său. Din nefericire, satul nu oferea deloc posibilităţi de alegere. Exista “Micul Restaurant” pe care-l ţineau surorile Sufleţel, văduve: “Colţul Liniştit” a lui Jeff *Bâtlanul* şi, în sfârşit, 'Taverna” lui Ed *Berarul.*

Trebuia să se mulţumească cu bodega lui Ed.

„Taverna” ocupa o vilă, care nu se deosebea prin nimic de celelalte case ale satului. Era formată dintr-o sală mare pentru clienţi, o bucătărie şi camerele în care locuia proprietarul. Nevasta lui Ed, în afară de bucătărie, făcea şi curăţenie, pe cât de bine putea, având în vedere durerile sale de şale. Ed servea clienţii. Era un bărbat palid, cu privirea adormită şi care avea talentul particular de a-şi face singur griji.

— Salut! Tom, zise Ed. Am auzit spunându-se că tu eşti *Criminalul* nostru.

— Aşa-i - răspunse Tom. Dă-mi o perri-cola, Ed.

Ed *Berarul* îi servi sucul său nealcoolizat, de rădăcini, apoi se proţăpi, neliniştit, în faţa mesei lui Tom.

— Cum se face Tom, că nu eşti la *Furat* ?

— Tocmai îmi pusesem la punct planul. Pe de altă parte, Atestatul meu precizează că trebuie să frecventez localurile *Rău Famate.* De asta sunt aici.

— Nu-i frumos din partea ta - se întristă Ed. “Taverna” mea nu este un *“Local Rău Famat”.*

— Tu serveşti mâncarea cea mai infectă din tot oraşul - murmură Tom.

— Ştiu. Nevastă-mea nu se pricepe deloc la gătit. Însă ambianţa este prietenoasă şi oamenilor le place aici.

— Toate astea o să se schimbe, Ed. Îmi voi face din “Tavernă” bârlogul meu.

Umerii lui Ed *Berarul* se încovoiară.

— Degeaba încerci să faci un colţişor agreabil, că iată cu ce mulţumire te alegi! - murmură el, revenind la bar.

Tom se căzni să judece, lucru pe care-l găsi deosebit de dificil. Cu cât încerca să-şi stoarcă mai mult mintea, cu atât îi veneau mai puţine idei. Continuă totuşi, cu curaj.

Se scurse vreo oră. Richie *Ţăranul,* cel mai tânăr dintre fiii lui Ed, îşi strecură capul prin uşa întredeschisă.

— Ai reuşit să *furi* ceva, Tom?

— Nu încă - răspunse Tom, încovoiat deasupra mesei şi muncit de gânduri.

După amiaza fierbinte trecu greu. Petece de umbră deveniră vizibile dincolo de geamurile de o curăţenie dubioasă ale Tavernei. Un greiere începu să ţârâie şi prima adiere a brizei de seară înfioră frunzele arborilor din pădurile învecinate.

Grăsunul George *Marinarul* şi Max *Ţesătorul* intrară să ia un pahar de glava. Se aşezară la masa lui Tom.

— Ei, cum merge - se interesă George *Marinarul.*

— Nu prea bine - răspunse Tom. Nu reuşesc să înţeleg cum se practică *Furtul* ăsta.

— Las’ că te descurci tu - spuse *Marinarul* cu vocea sa liniştită, gravă şi baritonală. Dacă există în satul ăsta cineva capabil s-o facă, ei bine, ăla eşti tu.

— Noi avem încredere în tine, Tom - îl asigură şi Max *Ţesătorul.*

Tom le mulţumi. Cei doi îşi băură paharele şi se ridicară. Tom continuă să se gândească, privind ţintă la paharul gol.

O oră mai târziu, Ed *Berarul* îşi drese glasul uşor, ca pentru a se scuza:

— N-aş vrea să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, Tom, însă, când ai de gând să furi ceva?

— Chiar acum - răspunse Tom.

Se ridică, îşi verifică *armele* dacă sunt la locul lor şi se îndreptă spre uşă.

În piaţă, operaţiunile trocului de seară erau în toi. Mărfurile erau stivuite în grămezi pe tarabe sau erau etalate pe rogojini întinse pe iarbă. Nu exista nici monedă şi nici vreo porţie fixă de schimb.

Zece cuvinte puteau valora un bidon de lapte sau doi peşti şi vice-versa. Totul depindea de ce avea fiecare de oferit pentru schimb şi de nevoile momentului. Nimeni nu se obosea să ţină socoteli. Acestea erau un obicei pământean care i-ar fi dat multă bătaie de cap primarului, în cazul când i-ar fi venit în minte să-l introducă.

Când Tom *Pescarul* îşi făcu apariţia în mijlocul pieţei, toată lumea îl întâmpină cu dădură.

— Deci o să *furi*, Tom, nu-i aşa?

— Dăi-nainte, băiete!

— Hai, Tom! Arată-ne cum procedezi!

Nimeni din tot oraşul nu mai asistase la un *furt* veritabil. Sătenii considerau acest act drept un obicei exotic al îndepărtatului Pământ şi erau nerăbdători să afle cum se practică. Îşi abandonară mărfurile şi-l urmară pe Tom prin piaţă, privindu-l cu interes.

Tom observă că-i tremură mâinile. Nu-i plăcea că s-a adunat atâta lume să-l vadă furând. Se hotărî să acţioneze pe loc, câtă vreme mai avea curaj.

Se opri brusc în faţa tarabei încărcate cu fructe a doamnei *Morar.* Era o bătrânică cu ochii vii. Tom îşi aminti de lungile conversaţii pe care aceasta le avea cu mama sa, pe vremea când părinţii lui mai trăiau.

— Mda, par într-adevăr a fi buni - spuse Tom, regretând

acum că nu se oprise în altă parte.

— Poţi fi sigur că sunt. I-am cules chiar în după-amiaza asta.

— Crezi că este hotărît să *fure!* - murmură cineva în spatele lui Tom.

— Sigur că da. Uită-te la el - şopti o altă voce.

Tom apucă un greefer de un verde viu şi-l privi. Mulţimea deveni deodată tăcută.

— Mda... Pare a fi gustos - zise Tom punând la loc fructul.

Din mulţime se înălţă un suspin prelung.

Taraba următoare aparţinea lui Max *Ţesătorul*, soţiei sale şi celor cinci copii. În seara aceea, ei ofereau două pleduri şi o cămaşă. Pe feţele lor apăru un surâs timid când Tom se apropie, urmat de gloată.

— Cămaşa asta este chiar talia ta - îl sfătui Max.

Ar fi preferat ca oamenii să-şi vadă de treburile lor şi să-l lase pe Tom să muncească tihnit.

— Hm - făcu Tom luând cămaşa.

Mulţimea aştepta cu sufletul la gură. O fată izbucni într-un râs nervos. Tom făcu ghem cămaşa şi-şi desfăcu *sacul de pradă.*

— Un moment - strigă Billy *Zugravul,* făcându-şi loc prin lumea adunată.

Purta acum o insignă, o veche monedă pământeană pe care o lustruise şi o fixase la centură. Faţa lui avea o expresie net oficială.

— Ce tot moşmondeşti la cămaşa aia, Tom? - întrebă Billy.

— Păi... mă uitam la ea.

— Aha, te uitai la ea? Billy se prefăcu că pleacă cu mâinile la spate, apoi, deodată, se răsuci şi-aţinti cu un arătător acuzator: “Nu cred că te mulţumeşti numai cu privitul. Tom. Eu cred că ai intenţia să o furi”!

Tom nu răspunse nimic. Sacul doveditor spânzura moale într-o mână, iar cămaşa în cealaltă.

— În calitatea mea de *şerif* al *Poliţiei -* continuă Billy - este de datoria mea să-i protejez pe aceşti oameni. Tu eşti un personaj suspect. Cred că ar fi mai bine să te închid. Ulterior, voi proceda la un interogatoriu.

Tom îşi plecă capul. Nu se aşteptase la una ca asta, dar

era bine şi aşa. O dată ce va fi la închisoare, totul se va sfârşi. Şi când Billy îi va da drumul, se va putea reîntoarce la pescuit.

Deodată, *primarul* ţâşni din mulţime, iar cămaşa îi fâlfâia furios în urma lui.

— Ce faci aici, Billy?

— Îmi fac datoria, *Primarule.* Tom, aici de faţă, are o *Comportare Suspectă.* În carte scrie...

— Ştiu ce scrie în carte, i-o tăie *primarul.* Doar eu ţi-am împrumutat-o. Tu nu poţi să-l arestezi pe Tom. Nu încă.

— Dar nu există alt Criminal în tot satul - se jelui Billy.

— N-am ce-ţi face - răspunse Primarul.

Billy îşi strânse buzele:

— Cartea vorbeşte despre *Funcţia Preventivă a Poliţiei.* Este de datoria mea să împiedic *Crima,* înainte de a fi comisă.

Primarul îşi ridică braţele, apoi le lăsă să cadă, cu un aer exasperat:

— Billy, încearcă să înţelegi. Satul ăsta are nevoie de un *Dosar Criminal.* Şi tu trebuie să ne ajuţi să-l avem.

Billy înălţă din umeri:

— Bine, *Primarule.* Eu unul nu încercam decât să-mi fac datoria. Se pregătea să plece, când se întoarse din nou către Tom: “Tot pun eu mâna pe tine. Şi să-ţi intre bine în cap: nu există crime nepedepsite”. Apoi se îndepărtă cu paşi mari.

— Este prea ambiţios, Tom - explică *primarul.* Nu-ţi face probleme. Dă-i bătaie. *Fură* ceva şi să terminăm odată.

Tom se urni greoi şi se îndreptă către pădurea înverzită care înconjura satul.

— Ce nu merge, Tom? - întrebă neliniştit *primarul.*

— Mi-a dispărut entuziasmul - răspunse Tom. Poate pe mâine seară.

— Nu, acum! - insistă primarul. Nu poţi să amâni pe mâine. Dă-i drumul, noi suntem toţi alături de tine.

— Aşa-i - întări Max *Ţesătorul.* Fură cămaşa, Tom. De altfel este pe măsura ta.

— Ce ai zice de un urcior a-ntâia pentru apă, Tom?

— Uite aici. Tom, ce nuci frumoase de skeegee!

Tom îşi plimbă ochii de la o tarabă la alta. În timp ce-şi întindea mâna după cămaşa *Ţesătorului,* un cuţit îi alunecă din centură şi căzu pe jos. Din mulţime se înălţă un murmur de compătimire.

Tom şi-l puse la loc, transpirând la gândul că, probabil, toţi îl consideră un nepriceput, înhăţă cămaşa şi o îndesă în *sacul de pradă.* Mulţimea aplaudă.

Tom surâse uşor. Simţea că-şi mai vine în fire.

— Cred că am început să-mi intru în mână - spuse el.

— Chiar aşa! Chiar aşa!

— Ştiam noi c-o să te descurci!

— Mai ia ceva, bătrâne!

Tom străbătu întreaga piaţă şi mai umflă un ghem de sfoară, un pumn de nuci de skeegee şi o pălărie împletită.

— Cred că asta ajunge - spuse el *primarului.*

— Pentru moment, da - consimţi *primarul.* Dar, în fond, n-ai realizat nimic. E ca şi când oamenii ţi-ar fi făcut cadou lucrurile respective. Să zicem că asta ţi-a servit de antrenament.

— Oh! - exclamă Tom, dezamăgit.

— Dar o să vezi. Data viitoare, o să ţi se pară foarte uşor.

— Sper şi eu.

— Şi nu uita că trebuie să comiţi şi un *Omor.*

— E obligatoriu?

— Eu unul, aş vrea din inimă să nu fie - spuse *primarul.* Dar iată că de peste 200 de ani, de când a fost fondată această colonie, n-a fost comis nici un *Omor.* Nici măcar unul! După arhivele noastre, în toate celelalte colonii au fost cu toptanul.

— Îmi imaginez că ne trebuie şi nouă unul - admise Tom. O să mă ocup şi de asta.

Şi o luă către casă. Mulţimea aclamă îndelung plecarea sa.

Acasă, Tom aprinse o candelă cu fitil de papură şi-şi pregăti ceva de mâncat. După ce termină masa, se aşeză într-un fotoliu larg şi rămase pe gânduri. Era nemulţumit de el însuşi. Nu se apucase cum trebuie de *furat.* Toată ziulica îşi făcuse griji şi pierduse fără rost timpul. A trebuit ca oamenii să-i pună literalmente obiectele, numai ca el să le ia.

Halal *Hoţ,* n-am ce zice! Dar nu-i venea nici o idee. *Furtul* şi *Omorul* nu-s până la urmă, decât nişte însărcinări la fel de necesare ca şi toate celelalte. Nu există nici o justificare pentru a le sabota, sub pretextul că nu le-ar fi practicat niciodată până atunci sau că nu le înţelege semnificaţia.

Se îndreptă spre o uşă şi o deschise. Era o noapte frumoasă, iluminată de vreo duzină de stele gigantice apropiate. Piaţa redevenise pustie şi luminile satului începuseră să se stingă.

Era ora potrivită pentru *Furat* !

Un fior îl străbătu la acest gând. Se simţea mândru de el. Aşa trebuie că îşi făuresc *Criminalii* planurile, aşa trebuie că se comit Furturile - noaptea, dând târcoale.

Tom îşi verifică la repezeală *armele*, îşi goli *sacul pentru pradă* şi ieşi.

În sat se stinseseră şi ultimele opaiţe. Pe tăcute. Tom se îndreptă spre casa lui Roger *Marinarul.* Vlăjganul de Roger îşi lăsase hârleţul rezemat de zid şi Tom îl înfăşcă. Puţin mai încolo, urciorul de apă al doamnei *Ţesător* se afla la locul obişnuit, în faţa uşii. Îl luă şi pe acesta. Pe drumul de întoarcere, găsi un căluţ de lemn, uitat de vreun copil. Jucăria se adăugă *prăzii.*

Încercă o senzaţie plăcută de veselie când capturile fură în siguranţă, acasă.

Se decise să opereze un al doilea raid.

De astă dată, reveni cărând o placă de bronz, sfeterisită de la locuinţa *primarului*, cel mai bun fierăstrău al lui Mary *Tâmplarul* şi secera lui Jed *Ţăranul.*

— Nu-i rău - îşi zise el.

Acum începea să înţeleagă. Încă un transport şi putea spune că a avut o noapte fructuoasă.

Cu această ocazie - dădu peste un ciocan şi o daltă în şopronul Iui Ron *Pietrarul* şi peste paporniţa de răchită a Alicei *Bucătăreasa.* Se pregătea tocmai să umfle grebla lui Jeff *Bâtlanul,* când auzi un zgomot uşor. Se lipi de perete.

Era Billy *Zugravul* care patrula în căutarea vreunui infractor, cu insigna sclipind în lumina stelelor. Într-o mână ţinea un baston scurt şi greu, iar în cealaltă o pereche de cătuşe de fabricaţie proprie. În penumbră faţa lui avea o expresie hotărîtă - cea a unui om care s-a dedicat combaterii *Crimei* (deşi, în minte, nu-i era prea clar de ce şi cum).

Tom îşi ţinu răsuflarea în clipa în care Billy trecu prin dreptul lui, la vreo trei metri. Tipul începu să dea înapoi.

Sacul pentru pradă zomăi uşor.

— Cine-i acolo? - strigă Billy. Cum nimeni nu-i răspunse, se răsuci încet, încercând să străpungă întunericul cu privirea.

Tom se lipi din nou de perete. Era aproape sigur că Billy n-o să-l descopere. Avea vederea slabă datorită vaporilor care se degajau din vopselele pe care le amestecase ani de zile. Toţi zugravii n-au ochi buni. Şi acesta este încă unul din motivele care-i fac să aibă un caracter dificil.

— Tu eşti, Tom? - întrebă Billy pe un ton amical.

Tom se pregătea să răspundă, când remarcă bastonul pe care Billy îl ţinea ridicat, gata să lovească. Închise gura şi tăcu chitic.

— Te înhaţ eu până la urmă - strigă Billy.

— Atunci fă-o mâine dimineaţă - se auzi glasul lui Jeff Bâtlanul, din fereastra camerei sale. Pe aici sunt oameni care vor să doarmă.

Billy se îndepărtă. Când dispăru, Tom o luă la goană până la vila sa şi-şi goli *sacul de pradă* peste celelalte capturi. Privi cu mândrie mormanul. Avea sentimentul că a făcut o treabă bună.

După ce dădu pe gât un pahar de glava rece. Tom se duse la culcare şi căzu imediat într-un somn greu, fără vise.

A doua zi dimineaţa, Tom ieşi şi se îndreptă nerăbdător către sat, pentru a vedea stadiul lucrărilor la *Grădiniţa roşie.* Băieţii *Tâmplarului* forfoteau, ajutaţi de mai mulţi săteni.

— Cum merge! - strigă Tom cu o voce veselă.

— Foarte bine - răspunse Marv *Tâmplarul.* Dar ar merge şi mai bine dacă aş avea fierăstrăul.

— Fierăstrăul? - repetă Tom nedumerit.

Şi pe loc îşi aminti că chiar el furase fierăstrăul în cursul nopţii. În acel moment, păruse că nu aparţinea nimănui. Fierăstrăul şi celelalte lucruri nu fuseseră nimic mai mult decât nişte obiecte tocmai bune de furat. Nu-i trecuse nici o clipă prin minte că ar fi putut servi la ceva sau că cineva ar avea nevoie de ele.

— Crezi că m-aş putea folosi puţin de fierăstrăul meu, să zicem vreo oră, două? - întrebă Marv.

— Nu prea ştiu ce să zic - îi răspunse Tom, încruntându-se. Ştii doar că a fost *furat* în mod legal.

— Desigur. Dar poate dacă l-aş împrumuta...

— De acord, dar cu condiţia să mi-l aduci înapoi.

— Fireşte că am să ţi-l restitui - se indignă Marv, Cum mi-

aş putea permite să păstrez ceva, care a fost *furat* în mod legal.

— E la mine, cu restul *prăzii.*

Marv îi mulţumi lui Tom şi plecă în galop.

Tom îşi continuă plimbarea prin sat. Ajunse în dreptul casei primarului. Acesta stătea în prag, cercetând din ochi cerul.

— Tom, tu mi-ai luat placa de bronz?

— Cine altcineva - răspunse Tom pe un ton agresiv.

— Oh! mă întrebam şi eu aşa... Primarul arătă cerul cu degetul: "L-ai văzut?".

— Ce?

— Bănuiesc că este nava Inspectorului. În ce te priveşte, cum merge?

— Perfect - răspunse Tom puţin încurcat.

— Ţi-ai făcut planul pentru *Omorul* pe care trebuie să-l comiţi?

— Am unele probleme în privinţa asta - mărturisi Tom. Şi ca să fiu sincer, n-am stabilit încă nimic.

— Intră, Tom. Aş vrea să-ţi vorbesc.

Odată ajunşi în salonaşul cu jaluzelele trase, în care domnea o răcoare plăcută, *primarul* umplu două pahare cu glava şi-i oferi un scaun lui Tom.

— Nu mai avem prea mult timp - zise primarul cu un aer sumbru. Inspectorul va fi aici dintr-o oră într-alta, şi sarcina mea este departe de a fi îndeplinită. (Se îndreptă spre radioul interstelar). Drăcovenia asta a vorbit din nou. A spus ceva despre o răscoală pe Deng IV şi că toate coloniile rămase credincioase Pământului trebuie să se prepare pentru *Recrutare* - habar n-am ce înseamnă chestia asta. N-am auzit în viaţa mea de Dang IV, dar colonia asta a început să-mi dea griji, care se adaugă celorlalte.

Îl fixă pe Tom cu o privire severă:

— Criminalii de pe Pământ comit zeci de *Omoruri* în fiecare zi, aşa, fără multă vorbă. Tot ce vrea satul de la tine este un asasinat mititel. Oare ţi se cere prea mult?

Tom îşi frământă nervos mâinile.

— Oare credeţi că este neapărat obligatoriu?

— Ştii foarte bine că este - i-o tăie *primarul.* Dacă devenim Pământeni, apoi s-o facem pe de-a-ntregul. Şi ăsta este

singurul lucru care ne lipseşte. Toate celelalte proiecte sunt pe terminate.

Billy *Zugravul* intră, îmbrăcat cu o cămaşă oficială, nou - nouţă, albastră, cu nasturi strălucitori de metal. Se lăsă să cadă într-un scaun.

— Ai *ucis* pe cineva. Tom?

— El ar vrea să ştie dacă asta este necesar - răspunse primarul în locul lui.

— Natural că este necesar - exclamă *şeriful.* Citeşte oricare din cărţi. Tu nu poţi deveni un *criminal* decât dacă comiţi o *crimă.*

— Pe cine ai de gând să omori. Tom? - întrebă *primarul.*

Stânjenit Tom se foi pe scaun şi-şi frecă nervos degetele.

— Ei, ce-ai de zis?

— Păi, am să-l omor pe Jeff Bâtlanul - şopti Tom.

Billy *Zugravul* se aplecă brusc înainte:

— De ce! întrebă el.

— De ce nu?

— Care ţi-e *mobilul?*

— Credeam că tot ce vă trebuie este un *omor* - replică Tom. Nimeni n-a vorbit vreodată de *mobil.*

— Nu ne putem mulţumi cu un *omor* trucat - explică *şeriful.* Trebuie să fie săvârşit după regulă, ceea ce înseamnă că tu trebuie să ai un *mobil* corespunzător.

Tom căzu o clipă pe gânduri:

— Ei bine, eu nu-l cunosc prea bine pe Jeff. Asta ar putea fi un *mobil* suficient?

Primarul clătină din cap.

— Nu, Tom. Nu-i suficient. Ar fi mai bine dacă ai putea alege pe altcineva.

— Staţi puţin! Dar de George *Marinarul,* ce-aţi zice?

— Care-i mobilul? întrebă imediat Billy.

— Uf!... ei bine, nu-mi place cum păşeşte George. Nu mi-a plăcut niciodată. Şi în plus, e deseori zurbagiu.

Primarul încuviinţă din cap.

— Mda, mi se pare suficient. Tu, ce părere ai Billy?

— Ce vreţi să pot deduce din asemenea *mobil*? - întrebă mânios Billy. Nu, ar fi ţinut poate pentru un *omor nepremeditat.* Dar tu eşti un *criminal* atestat, Tom şi, prin definiţie, tu ai *sânge rece,* eşti *crud* şi *viclean.* Tu nu poţi *ucide* pe cineva numai

pentru că nu-ţi place cum păşeşte. Este stupid.

— Cred că ar fi mai bine să mai reflectez la toate astea - zise Tom ridicându-se.

— O.K., dar fă-o repede - răspunse *Primarul.* Cu cât o s-o faci mai repede, cu atât o să fie mai bine.

Tom dădu din cap şi se îndreptă spre uşă.

— Ei, Tom - îl strigă Billy. Nu uita să laşi *indicii.* Asta-i foarte important.

— O să am grijă - îi răspunse Tom ieşind.

Afară, mai toţi sătenii se uitau la cer.

Punctul negru se mărise simţitor şi eclipsa în bună parte discul micului soare.

Tom se îndreptă spre *localul său de desfrău,* pentru a reflecta pe îndelete. Ed *Berarul* îşi modificase vizibil atitudinea privind frecventarea stabilimentului său de către *elementele criminale.* “Taverna” fusese revăruită şi avea acum o firmă nouă cu inscripţia “LA BÂRLOGUL CRIMINALULUI”. În interior, la ferestre fuseseră puse perdele noi, nurdărite cu grijă, care opreau lumina zilei şi făceau din “Tavernă” un autentic cotlon întunecos. Pereţii erau ornaţi cu arme, cioplite în grabă din lemn moale. De asemenea, pe unul din pereţi se întindea o mare pată stacojie, care i se păru neliniştitoare lui Tom, deşi ştia prea bine că nu este decât vopsea din rădăcini de muri, dată cu bidineaua de Bily *Zugravul.*

— Intră, Tom - îl pofti Ed *Berarul,* dirijându-l către colţul cel mai întunecos al sălii. Tom remarcă o afluenţă anormală în 'Tavernă”, ţinând seama de ora matinală.

Oamenii păreau bucuroşi la gândul că se găsesc într-un adevărat *bârlog de criminali.*

Tom căzu pe gânduri, degustându-şi perri-cola.

Trebuia să comită un *omor* !

Îşi scoase din buzunar Atestatul său de Răufăcător şi îl studie. Era neplăcut, dezagreabil - ceva ce n-ar fi făcut niciodată în mod normal - dar avea obligaţia legală. Tom îşi goli paharul şi se concentră asupra *omorului.* Îşi spunea că va *ucide* pe cineva. Că va *curma o viaţă.* Că prin intervenţia sa, cineva va înceta să mai existe. Totuşi, frazele nu conţineau esenţa actului. Nu erau decât cuvinte.

Pentru a-şi clarifica gândurile, îl luă drept exemplu pe vlăjganul cela roşcovan de Marv *Tâmplarul.*

Chiar în acel moment, el lucra la *Grădiniţă,* cu propriul său fierăstrău împrumutat. Dacă Tom îl *omora* pe Marv - ei bine, Marv nu va mai lucra niciodată.

Tom scutură nervos din cap. Tot nu pătrundea sensul ascuns al *crimei.*

Foarte bine, iată-l pe Marv *Tâmplarul,* cel mai mare şi, după părerea tuturor, cel mai de treabă dintre băieţii *Tâmplarului.* Tocmai geluieşte o scândură, ţinând bine rindeaua în mâinile sale puternice şi pistruiate, apreciind din ochi dunga trasă. E fără îndoială, însetat, iar în umărul stâng îl încerca o uşoară durere - o durere din acelea pe care Jan *Farmacistul* le tratează fără succes.

Asta este Marv *Tâmplarul.*

Apoi...

Marv *Tâmplarul* zăcând pe pământ, cu ochii săi mari deschişi, cu mădularele înţepenite, cu gura strâmbată, fără suflare, fără ca inima să-i mai bată. Niciodată nu va mai ţine o bucată de lemn în mâinile sale mari şi pistruiate. Niciodată nu va mai simţi în umăr durerea aceea uşoară fără importanţă, pe care Jan *Farmacistul...*

Timp de o clipă Tom avu viziunea a ceea ce este în realitate *omorul.* Imaginea se şterse, dar amintirea acesteia îl tulbură profund.

Putea să se acomodeze cu *furtul.* Dar *omorul,* chiar în interesul vital al satului...

Ce vor gândi oamenii, după ce vor vedea ceea ce el numai îşi imaginase? Cum va mai putea să trăiască printre ei? Cum va mai putea să trăiască cu el însuşi?

Şi totuşi, trebuia să *ucidă.* Fiecare om din sat avea o sarcină de îndeplinit şi aceasta îi revenea lui. Dar pe cine să *ucidă?*

Tărăboiul se iscă ceva mai târziu, când voci iritate răsunară în radioul interstelar:

— Asta numiţi voi o colonie? Unde-i capitala?

— Chiar aici - răspunse *Primarul.*

— Unde-i terenul vostru de aterizare?

— Cred că a fost transformat în izlaz de păşunat. Dacă vreţi, pot să mă interesez unde se află. N-a mai aterizat aici vreo navă de când...

— Atunci, nava bază va rămâne în aer. Convocaţi

oficialităţile. Cobor imediat.

Întregul sat se adună în jurul unui teren degajat, pe care-l desemnase Inspectorul. Tom îşi strecură armele în centură şi începu să *dea târcoale,* ascuns după o perdea de arbori, la *pândă.*

Un mic vas se desprinse din navă şi coborî rapid spre planetă. Cădea atât de repede încât sătenii îşi ţinură răsuflarea, siguri că-l vor vedea zdrobindu-se de sol.

Primarul înaintă, urmat de Billy *Zugravul.* O poartă se deschise în flancul rachetei şi patru oameni coborîră prin ea. În mâini ţineau instrumente de metal strălucitor şi Tom înţelese că sunt arme. În spatele lor apăru un om gras, cu o faţă congestionată, îmbrăcat în negru, cu reverele împodobite cu patru medalii sclipitoare. Era urmat de un personaj scund, cu faţa ridată, îmbrăcat, de asemenea, în negru. Alţi patru oameni în uniformă ieşiră în spatele lui.

— Fiţi bineveniţi la New Delaware - spuse *primarul.*

— Mulţumesc, Generale - răspunse omul cel gras, scuturând viguros mâna primarului. Eu sunt Inspectorul Delumaine. Iar dânsul este Mr. Grent, consilierul meu politic.

Grent înclină din cap, ignorând mâna întinsă de primar. Îi privea pe săteni cu o expresie uşor scârbită.

— Să mergem să vizităm satul - zise Inspectorul, trăgând cu coada ochiului la Grent. Grent aprobă din cap. Gărzile în uniformă îi încadrară.

Tom îi urmări la o distanţă respectuoasă, fofilându-se ca un autentic *criminal.* O dată ajuns în sat, se ascunse după o casă, pentru a observa inspecţia.

Cu un orgoliu, cu totul scuzabil, *primarul* arătă *închisoarea, poşta, biserica* şi *grădiniţa roşie.* Inspectorul părea aiurit, iar Mr. Grent schimonosi un surâs, frecându-şi bărbia.

— Exact ceea ce gândeam - îi spuse el Inspectorului. Ne-am pierdut timpul şi carburantul, deturnând de la sarcinile sale un crucişător de bătălie. Fundătura asta nu prezintă nici un interes.

— Nu sunt chiar atât de sigur - răspunse Inspectorul, care se întoarse către primar. Pentru ce aţi construit toate astea, Generale?

— Cum de ce? Ca să fim Pământeni - replică primarul. După cum puteţi vedea, am făcut cum am putut mai bine.

Mr. Grent murmură ceva la urechea Inspectorului.

— Spuneţi-mi - îl întrebă acesta din urmă pe primar - câţi tineri aveţi în satul dumneavoastră?

— Pardon? - făcu primarul pe un ton de mirare politicoasă.

— Oameni tineri, între 15 şi 60 de ani - explică Mr. Grent. Vedeţi Generale, Pământul Imperial şi Mamă este în război. Coloniştii de pe Deng IV şi alte câteva baze s-au răsculat împotriva autorităţii legale. Au ridicat armele împotriva autorităţii absolute a Pământului Mamă.

— Sunt cu totul dezolat - zise *primarul* cu simpatie.

— Noi avem nevoie de oameni pentru flota noastră spaţială - spuse Inspectorul. De buni combatanţi, în perfectă stare de sănătate, căci rezervele noastre se epuizează rapid...

— Noi am dori - adăugă mieros Mr. Grent - să dăm tuturor colonilor loiali ocazia de a lupta pentru Pământul Imperial şi Mamă. Suntem siguri că nu veţi refuza să ne acordaţi concursul.

— O, nu! - zise primarul. Fireşte că nu. Sunt convins că şi tinerii noştri vor fi bucuroşi... Vreau să spun că, deşi nu ştiu mare lucru, sunt totuşi cu toţii băieţi inteligenţi. Sper că vor învăţa repede.

— Aţi văzut? - se adresă Inspectorul domnului Grent. 60, 70 poate chiar 100 de recruţi. În definitiv, nu ne-am pierdut chiar fără rost timpul.

Expresia figurii d-lui Grent oglindea însă, în continuare, aceea îndoială.

Inspectorul şi consilierul său se îndreptară spre vila primarului, pentru a servi câteva răcoritoare.

Patru soldaţi îi însoţeau. Ceilalţi patru dădură o raită prin sat, luând cu japca tot ce le poftea inima.

Tom se ascunsese în pădurea învecinată pentru a chibzui. În amurg, d-na Ed *Berarul se* strecură pe furiş din sat. Era o femeie între două vârste, slăbuţă, cu părul blond înspicat de fire cărunte, cu pasul vioi. În mână purta un paner, acoperit cu un şervet cu carouri roşii.

— Ţi-am adus cina - îi spuse ea lui Tom, de cum îl văzu.

— Oh... mulţumesc - zise Tom plăcut surprins. Zău, nu trebuia...

— Ba bine că nu. Nu-i "Taverna" noastră *"Cotlonul tău rău famat"?* Noi suntem răspunzători de bunăstarea ta. Iar *Primarul*

îţi trimite un mesaj.

Tom îşi ridică privirea şi întrebă cu gura plină:

— Despre ce-i vorba?

— Vrea să-ţi spună să te grăbeşti cu *omorul.* El îi duce cât poate pe inspector şi pe stârpitura aceea murdară de Gret, dar aceştia nu vor întârzia să-l chestioneze în privinţa asta. E sigur că aşa va fi...

Tom îşi încovoie umerii.

— Când ai să-l comiţi! - întrebă d-na *Berar,* privindu-l pieziş.

— N-am voie să-ţi spun.

— Ba da, trebuie. Sunt doar complicea unui *criminal* - spuse d-na Berar, apropiindu-se de Tom.

— Asta-i adevărat - admise Tom cu o voce gânditoare. Ei bine, am să-l comit noaptea asta. De cum se lasă întunericul. Spune-i lui Billy *Zugravul* că voi lăsa cât mai multe *amprente digitale* şi tot felul de *indicii,* câte mi-or veni în minte.

— În regulă, Tom - zise d-na *Berar.* Baftă!

Aşteptând căderea nopţii, Tom observa satul. Băgă de seamă că cea mai mare parte a soldaţilor erau beţi. Intrau peste tot cu aere de cuceritori, de parcă sătenii nici nu existau. Unul dintre ei trase un foc de armă în aer, speriind micile animale cu blană pe o rază de kilometri.

Inspectorul şi Mr. Grent se aflau tot în vila primarului.

Se înnoptă. Tom se strecură în sat şi se postă într-o ulicioară întunecoasă. Îşi scoase cuţitul şi aşteptă.

Cineva se apropia! Încercă să-şi amintească *metodele criminale,* dar nu reuşi. Ştia doar că trebuie să-şi comită *crima* cât mai bine şi cât mai repede va putea.

O siluetă avansă, nedesluşită în obscuritate.

— Ia te uită, salut. Tom!

Era primarul. Privi cuţitul: “Ce faci aici?”

— Mi-aţi spus că trebuie să existe un *omor,* şi atunci...

— Dar n-a fost niciodată vorba de mine! - exclamă *primarul* făcând un pas înapoi. Eu nu pot să fiu *victima.*

— Şi de ce nu? - întrebă Tom.

— Ei bine, mai întâi de toate, trebuie ca cineva să vorbească cu Inspectorul. El mă aşteaptă. Trebuie ca cineva să-i

arate...

— Billy *Zugravul* poate s-o facă - zise Tom.

Îl apucă de pieptul cămăşii, îşi ridică cuţitul şi-i ochi beregata.

— Să ştii că n-am nimic cu tine personal! - adăugă el.

— Stai! - strigă primarul. Dacă n-ai nimic personal, atunci n-ai *mobil* !

Tom îşi coborî cuţitul, dar nu-şi slăbi strânsoarea.

— Cred că am să pot găsi unul. M-a enervat faptul că m-aţi desemnat drept *criminal.*

— *Primarul* te-a desemnat, nu-i aşa?

— Da, desigur...

Primarul îl trase pe Tom în afara zonei de umbră sub lumina sticloasă a stelelor:

— Ia priveşte...

Tom rămase cu gura căscată. Primarul era înveşmântat în nişte pantaloni cu dungă ireproşabilă şi purta o tunică constelată de decoraţii. Pe fiecare umăr purta un şir dublu de 10 stele, chipiul său era împodobit cu grele galoane de aur în forma de comete.

— Vezi tu, Tom? Nu mai sunt *Primar.* Sunt *General!*

— Ce are a face? Nu eşti una şi aceeaşi persoană?

— În mod oficial, nu. Tu n-ai asistat la ceremonia de astăzi după-amiază. Inspectorul a spus că, din moment ce, oficial, am fost numit General, trebuie să port uniforma corespunzătoare. A fost o ceremonie cu adevărat simpatică. Toţi Pământenii surâdeau şi-şi făceau cu ochiul, arătându-mă.

Tom îşi ridică din nou cuţitul, de parcă ar fi vrut să eviscereze un peşte.

— Felicitări - zise el cu sinceritate -, dar erai *Primar* când m-ai numit *Criminal,* ceea ce face ca *mobilul* meu să fie în continuare valabil.

— Dar nu pe *Primar* îl vei ucide! Ci pe un *General!* Şi deci nu va mai fi un simplu *omor!*

— Adevărat? - întrebă Tom. Şi atunci cc va fi?

— *Ei bine,* asasinarea *unui* General, *înseamnă* Răscoală.

— Oh! - Tom coborî cuţitul şi lăsă cămaşa *primarului.* Scuzaţi-mă!

— Nu face nimic - zise *primarul.* Este o greşeală foarte naturală. Eu citisem despre această problemă dar tu, evident,

nu aveai de unde s-o ştii.

Trase adânc aer în piept.

— Acum, trebuie să mă întorc. Inspectorul doreşte lista oamenilor pe care-i poate înrola.

— Sunteţi convins că omorul ăsta este în continuare absolut indispensabil?

— Da, absolut - răspunse *primarul* îndepărtându-se în grabă. Numai nu te lua de mine.

Tom îşi vârî la loc cuţitul în centură.

Nu pe mine, nu pe mine! Toată lumea va reacţiona în acelaşi mod. Totuşi, trebuia ca cineva să fie asasinat. Dar cine? Nu se putea *omorî* pe sine însuşi. Ar fi fost o *sinucidere* şi asta nu rezolvă nimic.

Îl trecu un fior şi încercă să nu se mai gândească la viziunea fugitivă pe care o avusese despre realitatea *omorului.* Trebuie ca misiunea să fie îndeplinită.

Orice s-ar întâmpla.

Cineva se apropia. Tom se ghemui, cu muşchii încordaţi, gata să sară.

Era d-na *Morar,* care se întorcea acasă cu un sac de legume.

Tom îşi spuse că n-avea importanţă dacă era d-na *Morar* sau altcineva. Numai că nu se putea împiedica să nu-şi amintească cum stătea ea de vorbă cu maică-sa. Şi asta îi răpea orice *mobil* de a o ucide pe d-na *Morar.*

Ea trecu prin faţa lui fără a-i bănui prezenţa.

Se scurse o jumătate de oră. Altă persoană se angajă pe uliţa dintre case. Tom îl recunoscu pe Max *Ţesătorul.*

Era bun prieten cu Max *Ţesătorul,* dar asta nu însemna că nu-şi putea găsi un *mobil.* Totuşi, nu-şi putu aminti decât câ Max avea o soţie şi cinci copii care-l iubeau şi cărora le va lipsi. Tom nu dorea să-l audă pe Billy *Zugravul* spunându-i că aceasta nu constituia un *mobil.* Se trase şi mai adânc în umbră şi-l lăsă pe Max să treacă nestingherit,

Trecură apoi cei trei băieţi ai *Tâmplarului.* Tom se gândise deja, cu părere de rău, la ei. Îi lăsă în pace.

Apoi se apropie Roger *Marinarul.* N-avea nici un *mobil* serios pentru a-l omorî pe Roger, dar nu fuseseră niciodată prea buni prieteni. În afară de asta, Roger nu avea copii, iar nevastă-sa nu ţinea deloc la el. Oare asta îi era suficient lui Billy

Zugravul?

Ştie prea bine că nu... şi era la fel pentru toţi ceilalţi oameni ai satului. Crescuse în mijlocul acestor oameni, împărţise cu ei hrana, munca, bucuriile şi tristeţile. Unde s-ar putea găsi un *mobil* pentru a-l *omorî* pe unul sau altul dintre ei.

Totuşi trebuie să comită un *asasinat. Atestatul său de răufăcător* o cerea. N-avea dreptul de a duce satul la pierzanie. Dar nici nu putea să *ucidă* pe cineva pe care-l cunoştea din totdeauna.

Ia stai puţin! - îşi zise el deodată, cuprins de neastâmpăr.

Îl putea ucide pe Inspector.

M*obilul*? Asta ar fi o *crimă* încă şi mai *abominabilă* decât *asasinarea Primarului* - deşi acum *Primarul* fiind *General,* în cazul lui actul s-ar numi *Răscoală.* Însă chiar admiţând că *Primarul* este tot *Primar, Inspectorul* constituia o victimă considerabil mai importantă. Tom *ucidea* pentru *glorie,* pentru renume, pentru celebritate. Şi acest *omor* va demonstra Pământului cât de pământeană este colonia.

Se va spune:

Crima este atât de îngrozitoare pe New Delaware, încât este foarte periculos să aterizezi acolo. Un *criminal* l-a asasinat pe Inspectorul nostru chiar în ziua numirii sale! Este cel mai rău criminal pe care l-am întâlnit vreodată în tot universul.

Era într-adevăr cea mai spectaculoasă *crimă* ce putea fi comisă - îşi zise Tom - exact ceea ce ar fi ales şi un *as al crimei.*

Mândru de el, pentru prima dată de multă vreme, Tom ţâşni din ulicioară şi alergă către casa primarului.

O dată ajuns acolo, ciuli urechea şi reuşi să desluşească discuţia ce avea loc înăuntru.

„...o populaţie destul de pasivă - se auzi vocea d-lui Grent. Parcă-s o turmă de oi.

— Mda, nu-i prea încurajator - răspunse Inspectorul. Mai ales pentru nişte soldaţi.

-— În definitiv, la ce ne putem aştepta de la nişte ţărani înapoiaţi? În orice caz, ne putem procura câţiva recruţi!”

Mr. Grent căscă zgomotos.

— Gardă! Drepţi! Ne întoarcem pe navă!

Garda! Tom uitase cu totul de ea. Îşi privi cu îndoială

cuţitul. Chiar dacă reuşea să sară la Inspector, garda îl va aresta - fară îndoială - înainte de a-şi putea comite *crima.* Ar fi trebuit să-l antreneze, pentru a face faţă unor asemenea situaţii.

Dar dacă ar putea pune mâna pe una dintre arme.

Tom auzi răsunând paşi în interior. Făcând stânga-împrejur, o luă la galop către sat.

Nu departe de piaţă, văzu un soldat pe pragul unei case. Omul, vizibil beat, mormăia o melodie. Două sticle goale zăceau la picioarele lui, iar arma îi atârna neglijent pe umăr.

Tom se apropie târâş, îşi ridică măciuca şi-şi cumpăni lovitura. Dar soldatul îi observă probabil mutra. Sări în picioare şi eschivă cu îndemânare lovitura. În acelaşi timp, izbi cu patul armei, atingându-l pe Tom în coaste. Îşi smulse apoi puşca de pe umăr, o ridică şi ţinti. Tom închise ochii şi-l izbi cu amândouă picioarele. Atins în genunchi, soldatul se prăbuşi. Înainte de a se putea ridica. Tom îl păli cu măciuca.

Luă pulsul omului - nu avea nici un rost să-l omoare şi îl găsi normal. Apucă arma, o examină pentru a şti pe ce buton să apese ca s-o pună în “funcţiune” şi apoi se grăbi în urmărirea Inspectorului.

Micul grup se găsea la jumătatea drumului spre navă. Inspectorul şi Grent mergeau înainte, urmaţi în dezordine de soldaţi.

Tom se deplasă în umbra copacilor, în liziera pădurii. Se strecură tăcut până când ajunse la nivelul lui Grent şi al Inspectorului.

Apoi se opri, ochi şi degetul lui începu să apese trăgaciul...

Totuşi, nu vroia să-l omoare pe Grent. Trebuia să comită doar un singur *asasinat.* Îşi reluă cursa, depăşi grupul şi ţâşni în mijlocul drumului, în faţa lor. Arma lui era ridicată când oamenii de pe Pământ ajunseră în dreptul lui.

— Ce s-a întâmplat? - întrebă Inspectorul.

— Nu mişcaţi - îi ordonă Tom. Ceilalţi să-şi arunce armele şi să se dea la o parte.

Îngroziţi, soldaţii se supuseră. Unul după altul îşi lăsară puştile să cadă şi se traseră câţiva paşi spre pădure. Numai Grent rămase nemişcat.

— Ce vrei să faci, băiete? - întrebă el.

-— Eu sunt *criminalul* satului - declară Tom cu mândrie. Vreau să-l *omor* pe Inspector. Sunteţi bun să vă daţi la o parte?

Grent îl privi aiurit.

— *Criminalul*? Deci despre tine tot bătea câmpii *primarul.*

— Ştiu bine că la noi nu s-a mai petrecut nici un *omor* de 200 de ani - explică Tom - dar acum am de gând să remediez această lacună. Daţi-vă la o parte!

Grent se trase din bătaia puştii. Inspectorul rămase singur, clătinându-se uşor.

Tom ochi, încercând să se gândească la natura spectaculară a crimei sale şi la valoarea ei socială. Dar, în loc de asta, şi-l imagină pe Inspector întins pe pământ, cu ochii deschişi, cu membre contorsionate, cu gura strâmbată, fără răsuflare, cu inima încremenită. Încercă să-şi oblige degetul să apese trăgaciul. Creierul lui putea mult şi bine să-i povestească despre necesitatea *crimei,* mâna lui refuza să i se supună.

— Nu pot! strigă Tom.

Şi azvârlind puşca, o luă la fugă în pădure.

Inspectorul voia să trimită imediat un grup de soldaţi în urmărirea lui Tom, pentru a-l aresta pe loc.

Mr. Grent nu era de aceeaşi părere. New-Delaware era acoperit în întregime de pădure. Zece mii de oameni nu ar fi fost de ajuns pentru a captura un fugar decis să nu se lase prins.

Primarul şi mai mulţi dintre contribuabilii săi ieşiră din sat şi se apropiară pentru a afla ce s-a întâmplat. Soldaţii formaseră un careu în jurul Inspectorului şi d-lui Grent. Plini de gravitate, îşi ţineau armele ridicate, gata să tragă.

Atunci, *primarul* explică totul. Inexistenţa de neiertat a *crimei* în satul său. Sarcina pe care o încredinţaseră lui Tom. Ruşinea pe care o încercau constatând că acesta nu reuşise să şi-o îndeplinească.

— Pentru ce aţi încredinţat această misiune tocmai acestui om - întrebă Mr. Grent.

— Păi, pentru că îmi închipuiam - răspunse *primarul* - că dacă cineva este în stare să ucidă, apoi acela nu putea fi decât Tom. Ştiţi, el este *Pescar.* Şi asta este o meserie sângeroasă în cel mai înalt grad.

— Atunci, ceilalţi sunt la fel de incapabili să ucidă?

— Nu cred că ar fi fost în stare să mergem atât de departe ca Tom - mărturisi cu tristeţe primarul.

Mr. Grent şi Inspectorul se uitară unul la altul, apoi îşi priviră soldaţii. Soldaţii contemplară sătenii cu uimire şi respect. Din mijlocul lor nu întârziară să se înalţe murmure.

— Drepţi! - zbieră Inspectorul, apoi întorcându-se către Mr. Grent, murmură şoptit: “Am face bine să plecăm cât mai repede de aici. Imaginaţi-vă în armatele noastre, oameni capabili să ucidă...”

— Moralul - zise Mr. Grent, înfiorându-se. Pericol de contaminare. Un om dintr-un post cheie poate pune în pericol o întreagă astronavă - dacă nu toată flota - numai pentru că nu este în stare să se servească de o armă. Nu putem înfrunta un asemenea risc.

Soldaţii primiră ordin să se întoarcă pe navă. Se supuseră, însă păreau că merg mai încet ca de obicei. De multe ori se întoarseră pentru a-i privi pe săteni.

Continuară să murmure între ei, deşi Inspectorul nu înceta să urle ordine.

Mica navă îşi luă zborul, în mugetul reactoarelor. Nava baza nu întârzie să o înghită şi să dispară în profunzimile spaţiului.

Enormul soare roşu, nimbat de un halo luminescent apăru deasupra orizontului.

— Poţi reveni acum! - strigă *Primarul.*

Tom apăru dintre tufişurile unde se ascunsese şi de unde urmărise evenimentele.

— Am stricat totul - zise el amărît.

— Nu-ţi face sânge rău pentru asta - îl consolă Billy *Zugravul.* Era o sarcină imposibilă.

— Asta-i şi părerea mea - adaugă *primarul,* în timp ce o luau înapoi către sat. Credeam că poate ai să reuşeşti s-o scoţi la capăt, dar nimeni nu-ţi poate găsi vină că n-ai putut. În tot satul nu există un bărbat în stare să facă tot ce-ai făcut tu.

— Ce facem cu clădirile astea? Întrebă *Billy* Zugravul, arătând către *închisoare, poştă, biserică, grădiniţă*.

Primarul cugetă adânc o clipă.

— Am găsit - exclamă el de-odată. O să facem un teren

de joacă pentru copii. Cu leagăne, tobogane, movile de nisip şi tot ce mai trebuie.

— Un alt teren de joacă? - întrebă Tom.

— De ce nu?

Bineînţeles, de ce nu? Nu exista nici un argument împotrivă.

— Bănuiesc că nu mai am nevoie de asta - zise Tom *primarului,* întinzându-i *Atestatul de Răufăcător.*

— Sigur că nu - răspunse acesta.

Ceilalţi îl priviră cu tristeţe cum rupe documentul.

— Gata! Am făcut şi noi cum am putut mai bine. Numai că n-a fost de ajuns.

— Mi s-a oferit o şansă - murmură Tom - şi n-am fost în stare s-o prind.

Billy *Zugravul* îl luă cu prietenie de după umeri:

— Nu-i vina ta. Tom. Nu-i vina nimănui. Aşa se întâmplă când rămâi 200 de ani în afara civilizaţiei. Gândeşte-te cât timp i-a trebuit Pământului până să se civilizeze. Mii de ani! Şi noi am vrut să o facem în două săptămâni.

— În cazul ăsta, nu ne mai rămâne decât să redevenim necivilizaţi - zise *primarul,* căznindu-se în zadar să dea vocii sale un ton vesel.

Tom căscă, dădu din mână a lehamite şi intră în casă, hotărît să recupereze somnul pierdut în noaptea asta de pomină. Înainte de a trece pragul, îşi ridică privirea. Nori groşi şi negri acopereau cerul. Ploile de toamnă nu erau departe. În curând, va putea să se apuce din nou de pescuit.

Apropo, de ce nu s-o fi gândit la Inspector ca la un peşte.

Dar era prea obosit pentru a se mai gândi dacă asta ar fi constituit sau nu un mobil valabil. În orice caz, acum era prea târziu. Pământul îi va uita din nou şi civilizaţia se va îndepărta de ei pentru nu se ştie câte secole.

Tom dormi foarte prost.

[***First published in Galaxy Dec. 1954***]